

W roku 2020 Polska powinna osiągnąć udział energii ze źródeł odnawialnych (OZE) w stosunku do finalnego zużycia energii na poziomie 15%. Bez nowych inwestycji w sektorze zielonej energii elektrycznej, zielonego ciepła i biopaliw osiągnięcie celu nie będzie możliwe. Jak inwestować w OZE i jakie są poszczególne kroki tego typu przedsięwzięć - tłumaczy Michał Ćwil, ekspert II Międzynarodowego Kongresu Energii Odnawialnej – Green Power 2010 z ramienia PIGEO.

Inwestycje w OZE – czy coś stoi na przeszkodzie?

Inwestycja w energetykę odnawialną jest dość złożonym i zaawansowanym przedsięwzięciem zarówno z technicznego, logistycznego, ekonomicznego a przede wszystkim z prawnego punktu widzenia. W zależności od rodzaju źródła, technologii oraz skali przedsięwzięcia, a także regionu lokalizacji przyszłej inwestycji, procedury administracyjno-prawne mogą się znacząco różnić od siebie. Każda inwestycja wymaga szeregu pozwoleń, decyzji i uzgodnień, a zmieniające się ciągle przepisy powodują konieczność wprowadzania zmian w harmonogramie realizacji projektu.

Krok pierwszy - pozyskanie terenu

Każda inwestycja zaczyna się przede wszystkim od pozyskania terenu. Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, każdy ma prawo do zagospodarowania terenu, do którego ma tytuł prawny, zgodnie z warunkami ustalonymi w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo z decyzją o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. W przypadku inwestycji w farmę wiatrową, fotowoltaiczną lub elektrownię wodną, wybór terenu pod inwestycję uwarunkowany jest odpowiednio warunkami wietrznymi, słonecznymi lub wodnymi. Inwestując w elektrownię opalaną biomasą lub w biogazownię należy zapewnić w lokalizacji dostępność surowca. Wybór lokalizacji będzie także determinowany możliwościami przyłączenia jednostki wytwórczej do krajowej sieci elektroenergetycznej.

Krok drugi - decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach

Etap ten należy rozpocząć od rozeznania się, czy dla planowanej inwestycji istnieje obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko (OOS), lub obszary NATURA 2000 czy przedsięwzięcie tylko potencjalnie może na to środowisko oddziaływać? Uwarunkowania te, regulowane są w Polsce przez rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko. W celu uzyskania decyzji środowiskowej inwestor składa wniosek do władz gminy (np. wójta gminy) wraz z załącznikami, w tym kartą informacyjną zawierającą podstawowe informacje dotyczące planowanego przedsięwzięcia. Na podstawie informacji zawartych w tej karcie, organ odpowiedzialny za wydanie decyzji środowiskowej podejmuje decyzję, czy należy wykonać dla danego przedsięwzięcia OOS, czy nie.

Burmistrz/wójt/prezydent bazując na ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz posiłkując się opiniami sanepidu i starosty lub regionalnego dyrektora ochrony środowiska (RDOS) wydaje postanowienie o konieczności, albo o braku konieczności przeprowadzenia OOS. Decyzja zawierająca konieczność przeprowadzenia OOS zawiera zakres raportu OOS. Po jego wykonaniu opiniowany jest on przez władze gminy i RDOS. Po konsultacjach społecznych raportu, władze samorządowe wydają decyzję środowiskową.

Krok trzeci - decyzja lokalizacyjna

Większość gmin w Polsce nie posiada miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (MPZP). Jeśli posiada, to mało, kiedy przewiduje możliwość zlokalizowania inwestycji OZE. Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym lokalizacja inwestycji OZE może mieć miejsce w drodze decyzji władz lokalnych o ustanowieniu inwestycji, jako inwestycji celu publicznego - jednakże jest to rzadki precedens. Większość inwestycji OZE jest prowadzona w oparciu o zmianę MPZP lub w przypadku braku, w oparciu o jego uchwalenie. Wniosek o zmianę MPZP celem „naniesienia inwestycji” składa się do władz gminy lub do Rady Gminy, która podejmuje odpowiednią uchwałę. Procedura zmiany MPZP jest podobna do jego uchwalania i może trwać kilka miesięcy. W

przypadku braku MPZP określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu może także nastąpić w drodze decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, którą wydają władze gminy. Do wniosku o wydanie takiej decyzji należy dołączyć m.in. decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, określenie granic terenu objętego wnioskiem oraz charakterystykę inwestycji.

Krok czwarty - przyłączanie jednostki do sieci elektroenergetycznej

Podmiot ubiegający się o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej składa wniosek do lokalnego operatora/dystrybutora sieci o określenie technicznych i ekonomicznych warunków przyłączenia. Wzór wniosku, zwykle odmienny dla farmy wiatrowej, ustala i udostępnia operator/dystrybutor energii elektrycznej. Podmiot ubiegający się o przyłączenie ponosi koszty wykonania ekspertyzy wpływu przyłączanej jednostki na działanie systemu elektroenergetycznego w przypadkach, kiedy całkowita moc zainstalowana jednostki przekracza 2 MW. Do wniosku o wydanie warunków przyłączenia dostarcza się:

- dokument potwierdzający tytuł prawny do nieruchomości,
- plan zabudowy lub szkic sytuacyjny,
- ekspertyzę wpływu na system elektroenergetyczny (jeśli dotyczy),
- wypis i wyrys z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego potwierdzający możliwość lokalizacji danego źródła energii lub w przypadku jego braku decyzję o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu dla nieruchomości określonej we wniosku, jeżeli jest ona wymagana na podstawie przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Wnioskujący zobowiązany jest także wpłacić zaliczkę na poczet przyszłej opłaty przyłączeniowej w wysokości 30 zł za każdy kilowat mocy zainstalowanej planowanej do przyłączenia jednostki wytwórczej. Warunki przyłączenia wydawane są przez operatora/dystrybutora w ciągu 150 dni po złożeniu wniosku. Zdaniem autora nie znajduje uzasadnienia tak długi okres dla małych jednostek, dla których nie wymaga się wykonania ekspertyzy wpływu na sieć elektroenergetyczną. Warunki przyłączenia są wydawane wraz z projektem umowy o przyłączenie do sieci i są ważne dwa lata. Operator/dystrybutor zobowiązany jest do zawarcia umowy o przyłączenie do sieci z podmiotami ubiegającymi się o przyłączenie, na zasadzie równoprawnego traktowania, jeśli istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci, a żądający zawarcia umowy spełnia warunki przyłączenia. Warto podkreślić, że nie ma gwarancji przyłączenia i przy braku informacji o możliwościach przyłączenia, inwestycja w OZE jest ryzykowna.

Krok piąty - uzyskanie pozwolenie na budowę

Wniosek o wydanie pozwolenia na budowę składa się w starostwie powiatowym wydziale właściwym ds. architektury i budownictwa. Najważniejsze regulacje w tym zakresie zawarte są w ustawie Prawo budowlane. Do wniosku o wydanie pozwolenia na budowę należy dołączyć w szczególności:

- projekt budowlany w kilku egzemplarzach z opiniami i uzgodnieniami,
- decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach,
- oświadczenie o posiadanym prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane,
- decyzję o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, (jeżeli jest wymagana).

Decyzję o pozwoleniu na budowę wydaje starosta lub prezydent miasta. W zależności od rodzaju przedsięwzięcia OZE wymagane będą odrębne decyzje, pozwolenia i uzgodnienia, np. w przypadku energetyki wodnej wymagane będzie pozwolenie wodnoprawne zgodnie z ustawą Prawo wodne, w przypadku energetyki wiatrowej niezbędne będą uzgodnienia z Urzędem Lotnictwa Cywilnego i z Dowództwem Sił Powietrznych już na etapie posadowienia masztu pomiarowego siły wiatru.

Krok szósty - oddanie do użytku i eksploatacja

Przed przystąpieniem do użytkowania obiektu budowlanego należy uzyskać ostateczną decyzję o pozwoleniu na użytkowanie. Najważniejszą kwestią na tym etapie jest uzyskanie koncesji od prezesa Urzędu Regulacji Energetyki stanowiącej możliwość prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania energii w źródłach

odnawialnych. Po nowelizacji ustawy Prawo energetyczne dokonanej w styczniu br. nie dotyczy to wytwórców energii elektrycznej z biogazu rolniczego, którzy do prowadzenia działalności gospodarczej w tym zakresie potrzebują jedynie wpisu do rejestru u prezesa Agencji Rynku Rolnego. Niestety ustawodawca zmianą tą pozbawił ich zwolnień z opłat skarbowych, na jakie mogą liczyć koncesjonowane źródła, a przede wszystkim gwarancji zakupu wytworzonej przez nich energii oraz prawa żądania priorytetowego jej przesyłu. Energia wytwarzana przez dany podmiot w OZE może zostać wykorzystana na własne potrzeby podmiotu lub wprowadzona do krajowej sieci i sprzedana przedsiębiorstwom zajmującym się obrotem energii.

UWAGA: To, jakie są kierunki zmian w prawie wynikające z dyrektyw unijnych i potrzeb branży oraz jakie są koszty inwestycyjne i ile można zarobić na energetyce odnawialnej i w które technologie inwestować oraz gdzie szukać środków na finansowanie inwestycji będzie omówione podczas II Międzynarodowego Kongresu Energii Odnawialnej Green Power odbywającego się w Warszawie w dniach 6-7 października 2010 w Hotelu Hilton w Warszawie.

Multi Communications